

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА ДОКТРИНА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна доктрина екологічного права України
Викладач (-і)	Кобецька Надія Романівна, проф., д.ю.н., завідувачка кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кобецька Надія Романівна (0342) 507822
E-mail викладача	Кобецька Надія Романівна nadiia.kobetska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних науково-дослідних, творчих завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система принципів, поглядів, уявлень, ідей, концепцій щодо змісту Екологічного права України, його формування і розвитку, які виступають теоретичним стрижнем та концептуальною основою правотворчої, правореалізаційної, правозастосовчої діяльності у сфері охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів. Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних наукових шкіл екологічного права України в аспекті становлення, розширення, видозміни предмету та структури екологічного права, вирішення проблемних питань у сфері регулювання екологічних правовідносин. Вітчизняна еколого-правова доктрина презентує об'єктивне оновлення екологічного права, сучасну наукову концепцію його розвитку в умовах економічного і соціального сьогодення, співвідношення з іншими галузями права, пріоритетні напрями законотворчої діяльності у цій сфері суспільних відносин на найближчу та віддалену перспективу, логіку прийняття екологічних законів з урахуванням економічних, соціальних, політичних викликів. Здобувачі, що проводять наукове дослідження, присвячене проблематиці охорони довкілля, раціонального природокористування чи забезпечення екологічної безпеки, мають, насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем екологічного права і законодавства, формування його основного понятійного апарату, наукових категорій, якими користується й оперує екологічне законодавство, аналізом стратегічних напрямів державної екологічної політики тощо.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів концептуального наукового розуміння теоретичних засад еколого-правового регулювання, поглиблення теоретичних знань щодо базових еколого-правових категорій, особливостей формування та змісту інститутів екологічного права, аналізу різноманітності поглядів на ряд дискусійних, проблемних положень сучасного екологічного права України. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є набуття загальних та фахових компетентностей щодо предметної сфери регулювання екологічного права, методологічних проблем теорії екологічного права, пріоритетних та перспективних напрямів вдосконалення державної політики та нормативного регулювання охорони довкілля на основі аналізу та узагальнення доктринальних положень, ідей та висновків.	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного та критичного мислення;
- здатність до розуміння предметної сфери регулювання екологічного права та професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність розробляти та керувати науковими проєктами, пов'язаними з правовою охороною довкілля;
- здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у галузі екологічного права на базі розуміння доктринальних теоретичних засад та результатів наукових досліджень;
- здатність самостійного визначення, організації та проведення наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системо утворюючих знань;
- навички викладання для здобувачів першого та другого освітнього рівня вищої освіти на семінарських та практичних заняттях з Екологічного права України;
- здатність дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності.

Фахові компетентності:

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері екологічного права та дотичних до нього міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей;
- здатність аналізувати методологічні проблеми теорії екологічного права;
- здатність визначати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері екологічного права, досягати наукових результатів, що створюють нові знання;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми екологічного права державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу наявних еколого-правових наукових досліджень, правозастосовної практики;
- застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати еколого-правові режими;
- планувати наукові дослідження, розробляти наукові проєкти, складати пропозиції щодо вдосконалення та практичної реалізації відповідних законодавчих положень;
- застосовувати сучасні методи викладання Екологічного права у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх для самостійного аналізу та дослідження еколого-правового регулювання суспільних відносин.

5. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		10		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
3	081 Право	2	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Генеза правових досліджень проблем охорони довкілля та раціонального природокористування у XX ст.		2	2	8
Тема 2. Вітчизняні наукові еколого-правові школи та сучасні напрями еколого-правових досліджень		2		8
Тема 3. Проблематика предмету правового регулювання екологічного права та місця в системі права України		2	2	8
Тема 4. Екологічне законодавство України: структура, проблеми кодифікації		2		6
Тема 5. Природоресурсне право України як складова екологічного права чи окрема галузь права: наукові дискусії		2		8
Тема 6. Українська доктрина права екологічної безпеки		4	2	8
Тема 7. Теоретико-правові дослідження проблем адаптації екологічного права України до вимог права ЄС		4	2	8
Тема 8. Доктринальні підходи до змісту, структури та методики викладання Екологічного права України		2	2	6
ЗАГ.:		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf			
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами <u>трьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань: 1. Науково-дослідне завдання, що полягає в опрацюванні та критичному аналізі результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та тематики дисертаційного дослідження здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів.			

	2. Реферування наукових публікацій та узагальнений аналіз результатів наукових досліджень одного з видатних українських науковців еколого-правового напрямку (вибір здійснюється спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів. 3. Формування розширеної бібліографії (не менше 20 вітчизняних та іноземних джерел) за одною з тем навчальної дисципліни. Максимальна оцінка – 5 балів. Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 25 балів.
Семінарські заняття	Поточний контроль знань на семінарських заняттях передбачає усне опитування-співбесіду для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів. Навчальним планом на дисципліну відведено 10 год. семінарських занять (5 занять). Максимальний бал за семінарські заняття – $5 \times 5 = 25$ балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен – проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним предмету навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Екзаменаційний білет включає 5 питань по 10 балів кожне. Максимальний бал за екзамен – 50 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами освіти обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.

8. Рекомендована література

1. Гетьман А. П. Доктрина екологічного права та законодавства України: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2019. 336 с.
2. Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2014.

3. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна монографія / відп. ред.: Т. Є. Харитоновна, І. І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
4. Андрейцев В. І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики: монографія / В. І. Андрейцев. Донецьк: Національний гірничий університет, 2011. 373 с.
5. Правова доктрина України: у 5 т. Т. 4: *Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права* / Ю. С. Шемшученко, А. П. Гетьман, В. І. Андрейцев [та ін.]; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Харків: Право, 2013. 848 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачам в електронній формі до початку семестру.

Проф. Н. Р. Кобецька